

□Bazinul *CARPATIC*□

SPAȚIUL CARPATIC - ÎNCEPUTUL CIVILIZAȚIEI EUROPENE? [1]

(Comunicare prezentată la Simpozionul Academiei Române;
CIVILIZAȚIE ȘI GEOPOLITICĂ ÎN BAZINUL CARPATIC, București, 11 - 12 Oct. 1999)

Gabriel Gheorghe [2]

Pentru că, ieri, domnul Prof. Dr. **Mihai Ungheanu**, în comunicarea domniei sale, a expus deja o serie de aspecte privind elemente lexicale ale limbii române prezente în limba maghiară, eu mă voi mărgini la a vă prezenta impresionantul volum al eminentului profesor al Universității din Budapesta, **Ferenc Bakos**, *A magyar szókészlet Román elemeinek története (Istoria elementelor de origine română în vocabularul limbii maghiare)* [3], după care mă voi opri asupra altor aspecte din tematica simpozionului, aspecte-argument ale ipotezei privind Spațiul Carpatic ca loc de început al civilizației europene.

În dicționarele românești, numeroase cuvinte sunt considerate de origine străină, între care câteva sute ar fi de origine maghiară.

Sextil Pușcariu [4] afirmă cu candoare că, în limba română, s-ar găsi 965 de cuvinte turcești (16,73 %), 589 cuvinte ungurești (10,21 %), 50 cuvinte albaneze (0,86 %), ceea ce reprezintă o eroare gravă, o translare la limba română a unor opinii ale lingviștilor apuseni referitoare la limbile europene occidentale. A fost ignorat **Franz J. Sulzer**, un dușman al poporului român, dar, care, forțat de un minim de respect față de el însuși, scrie: *deși a fost în contact cu atâtea limbi străine, (limba română) n-a împrumutat nimic de la ele, astfel că, de pildă, nu există un singur cuvânt unguresc comun întregii limbi valahe* (subl. ns.) [5], adică în româna standard - aceea vorbită de toți românii - nu există nici măcar un cuvânt de origine maghiară.

Este locul aici să arătăm că **Sulzer** este, de fapt, autorul așa-zisei □teorii□ a lui **Roesler** - un simplu act de răzbunare. Acest **Sulzer**, elvețian, ofițer austriac, a fost adus de domnitorul **Alexandru Ipsilanti** (1774 - 1782), pentru a înființa în țara Românească o Academie de Drept, ceea ce nu s-a realizat, **Sulzer** ajungând doar preceptor al fiilor domnitorului, un simplu meditator. Pe de altă parte, fiind căsătorit cu o săsoaică din Transilvania, care nu era boieroaică, nu era primit la petrecerile Curții, caracterizată printr-o etichetă pretențioasă și strictă [6], ceea ce l-a supărat și mai tare. Ca atare, așa cum am spus, *din răzbunare, Sulzer a născocit* și formulat - de râsul curcilor ! - ideea apariției românilor în Ardeal abia prin sec. XII - XIII, venind din zone, neprecizate, sud-dunărene.

Vorba lui **Nietzsche**: *intelectul uman a produs, în imense perioade de timp, numai erori*. Aceste erori trebuie, însă, evidențiate și înlăturate definitiv din circulație de către descoperitorii lor, de regulă istorici. Din păcate, în ultima sută de ani, istoriografia română nu a realizat o lucrare convingătoare, într-o limbă de largă circulație, care să trimită definitiv la lada de gunoi a istoriei schimonosirea pamfletară a lui **Sulzer - Roesler**. Aceasta rămâne ca o datorie pentru viitor a istoriografiei române.

Revenind la cele 589 de □ungurisme în limba română□, menționate de **Sextil Pușcariu**, ele sunt o născocire a lui **Al. Cihac**, fiu adoptiv al dr. **Iacob Cihac**, ceh, supus german, polcovnic în armata rusă, acuzat de malversațiuni financiare în dauna statului, posesor de moșie la Tețcani. Lucrarea lui **Al. Cihac** - *Dictionnaire d'ethymologie daco-roumaine*, vol I la Frankfurt am Main, 1870 și vol. II la Berlin, București, 1879 - este o mare cacialma care reprezintă, de peste 120 ani, instrumentul principal de lucru la Institutul de lingvistică din București, și, pentru care, Academia de atunci l-a ales membru de onoare.

□Metoda□ lui **Cihac** a fost: ... și în turcă, deci din turcă; ... și din ungară, deci din ungară; ... și în bulgară, deci din bulgară etc. Cu o astfel de metodă, fără nici o cercetare obiectivă, pentru știință poți merge liniștit la cimitir.

Al. Cihac, de altfel, a trăit la Iași numai până la vârsta de 8 ani, după care a fost trimis la familia dr. **Jacob Cihac**, în Germania, unde vorbea numai nemțește. Noi ne îndoim că **Al. Cihac** cunoștea destul de bine româna ca să fie îndreptățit să încerce să întocmească un dicționar etimologic al limbii române. Această opinie ne-a fost sugerată și de faptul că, în vol. II, pag. 301 din Dicționarul său, scrie: *puța = parties naturelles de l'homme et de la femme*, dar și de aplombul cu care afirmă apăsat, □*sans doute*□, fără să aducă nici o dovadă pentru simplele sale declarații privind cuvintele românești pe care el le consideră ca împrumuturi din graiuri străine.

Excelenta cercetare a lui **Ferenc Bakos** din lucrarea citată la începutul expunerii noastre, a fost interzisă în lumea lingviștilor români de către **I. Iordan**, **Al. Graur** și **Al. Rosetti** pentru că punea în lumină absurditatea rămânerii la așa-zisele etimologii ale lui **Cihac**.

În cecetarea sa, după 15 ani de lucru, prof. **F. Bakos** dovedește, printr-o analiză istorică riguroasă, realitatea că **circa 2 300 cuvinte românești au pătruns în maghiară**. La finele lucrării noastre se găsește un extras cu aproape 300 de cuvinte ungurești de origine română, conform lucrării prof. **Bakos**.

Este dureros că nu ne cunoaștem și nu ne respectăm istoria. Dl. **Dinu Giurescu** ne îndeamnă la TV să renunțăm la istorie, ignorând, se pare, că a renunța româniilor la istorie înseamnă a priva de Istorie, până către epoca fierului, toată Europa, căci, până către această epocă, nu există în Europa altă istorie decât aceea a Spațiului Carpatic.

André Piganiol [7], profesor la Sorbona, scrie în 1939:

a. Pour l'Europe (sauf les Balkanes), presque tout ce qui précède la conquête romaine fait partie de la préhistoire (p. IX).

Vers l'an 1 000, un nouveau flot d'envahisseurs, issus apparemment de régions pannoniennes, déborda dans l'Italie du nord. Ces peuples incinérants connaissaient l'usage du fer (p. 4).

Le reflux des populations d'Illyrie dans la péninsule italienne est attesté soit par la légende soit par la linguistique (p. 5) etc

*Mais le point de départ de la civilisation de toutes ces contrées **doit être cherché au nord de la péninsule balkanique** (p. 6) (subl. ns.)*

Acesta este adevărul și el apare limpede și la ceilalți savanți occidentali pe care-i vom invoca: În timp ce în Carpați, în neolitic, în calcolitic, în epoca bronzului, în cea a fierului, se puneau bazele civilizației europene, restul Europei se găsea în preistorie.

Marija Gimbutas [8], profesoară la UCLA (Universitatea Californiei, din Los Angeles), pe baza descoperirilor arheologice făcute în diverse țări de pe continentul european, întocmește harta de mai jos, intitulată *Vechea Civilizație Europeană ca parte a lumii străvechi în perioada maximei sale expansiuni, mileniul al V-lea î.e.n.*

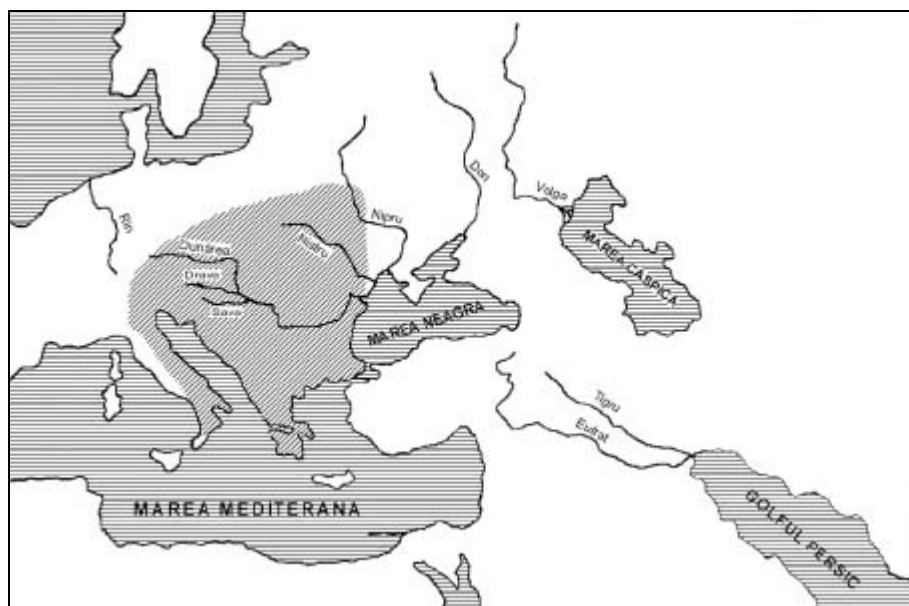

Fig. 1 □ *Vechea civilizație Europeană ca parte a lumii străvechi în perioada maximei sale expansiuni, mileniul V î.e.n.*

După cum se vede pe această hartă, acum 7 000 ani, nu există urme de locuire decât în Spațiul Carpatic și pericarpatic, restul Europei este o imensă pată albă.

Această concluzie se potrivește perfect cu descoperirile arheologice din Franța, Anglia, Germania și alte descoperiri în care lipsesc din perioada respectivă atât scheletele cât și olăritul, ceea ce dovedește absența unor așezări umane stabile pe acele meleaguri.

Deși **Marija Gimbutas** include și Spațiile Grecesc și Italic - probabil, pe baza strălucitei civilizații elene de mai târziu (mileniul I î.e.n., mai ales secolul lui **Pericle** și cele care i-au urmat) - aici greșește, pentru că nici Grecia continentală, nici Spațiul Italic nu au neolitic (**A. Jardé [9], Mommsen [10]** ș.a.). Câteva descoperiri timide din ultima vreme, nerepresentative, nu pot schimba realitățile dobândite în sute de ani de cercetare.

Că elenii sunt plecați din curbura carpatică rezultă clar și din cartea lui **Pierre Lévêque [11]**, în care (p. 25) se prezintă harta intitulată *Grecii în plin marș*, în care figurează două ipoteze privind originea grecilor: una - din stepele nord-pontice (ipoteză eronată, pentru că zona nu are sare), alta - din Spațiul Carpato-danubian (p. 26) (subl. ns.).

De altfel, **Tucidide** (c. 460 - c. 396 î.e.n.) scrie: *Așa numita Elada nu pare să fie locuită statornic de mult timp. [12]*

Mențiuni similare cu ale prof. **A. Piganiol** se găsesc și la **A. Lefèvre, Jean Laumonier** și alții.

Dar cel mai complet cadru al determinării spațiului în care s-au format arienii (indo-europenii) a fost realizat de savanți de la Universitatea din Cambridge, pe baza lecturii cărților vedice, cele mai vechi monumente literare ale umanității.

Analizând fauna și flora descrise în *Vede*, autorii lucrării *The Cambridge history of India* (8 volume, 1922) au ajuns la următoarele concluzii (vol. I, p. 68) :

Arienii primitivi trăiau în zona temperată, cunoșteau cu mare certitudine stejarul, fagul, salcia, anumite specii de conifere și, se pare, mestecănul, posibil teiul și, mai puțin sigur, ulmul.

.... După toate probabilitățile erau sedentari, pentru că, după cât se pare, grâul le era familiar.

Animalele folosite cele mai cunoscute erau: **boul și vaca, oaia, calul, câinele, porcul** și unele specii de **cerb**. În timpurile străvechi, se pare, nu cunoșteau măgarul, cămila și elefantul.

Dintre păsări, putem deduce din limbă că ei cunoșteau **gâsca și rața**. Cea mai familiară pasăre răpitoare era, după cât se pare, **aquila** (uliul).

Lupul și ursul erau cunoscuți, dar nu leul și tigru.

Din aceste date, este posibil să localizăm habitatul primitiv din care își trag originea vorbitorii acestor limbi ?

Nu este probabil (ca habitatul primitiv) să fie India, cum presupun primii investigatori, întrucât nici flora, nici fauna, cum se reflectă ele din limbă, nu sunt caracteristice acestei zone. ^i mai puțin probabil este Pamirul, una din cele mai mohorâte regiuni de pe fața pământului. Nu este probabil ca □Asia Centrală, considerată și ea ca loc de baștină al arienilor, să fi îndeplinit acest rol, chiar dacă admitem că lipsa evidentă a apei și, deci, sterilitatea mai multor zone, ar fi un fenomen mai recent.

Dacă într-adevăr acești oameni cunoșteau fagul, trebuie să fi locuit la vest de o linie care pleacă de la Königsberg, în Prusia, până în Crimeea și, de acolo, continuă prin Asia Mică. Nu există o zonă care să îmlinescă aceste condiții în câmpiile din Nordul Europei. După câte știm, **în timpurile primitive era o țară acoperită de păduri**.

..... Există vreo parte a Europei care combină **agricultura** cu **păstoritul**, strâns legate una de cealaltă, care să aibă **șesuri calde, potrivite culturii grâului și pășuni bogate**, la altitudine, **necesare turmelor și cirezilor**, și, în același timp, arbori și păsări de felul celor menționate mai sus?

Există, după toate aparențele, o **singură astfel de arie în Europa**, anume aria **delimitată la est de Carpați, la sud de Balcani, la vest de către Alpii Austriei și Böhmer Wald, și la nord de către Erzgebirge și munții care fac legătura cu Carpații** (38, p. 68)

Se constată că, în întregime, Cetatea Carpatică face parte din zona estimată de către Universitatea din Cambridge, pe baza mențiunilor din *Cărțile Vedice*, ca loc de formare a populațiilor ariene.

Deci, după Universitatea din Cambridge, *Vedele* nu sunt create pe pământul Indiei, ci în Spațiul Carpatic.

Această realitate o arată și **J. Nehru [13]: Vedele sunt opera arienilor care au invadat bogatul pământ al Indiei. Ei au adus ideile lor ...**

Aceeași idee o găsim în ediția *Marabout Université a Cărților Vedice* : *nici o urmă atribuibilă arienilor n-a fost găsită pe solul Indiei, nici olărit, nici arme, nici bijuterii, nimic care să ilustreze Vedele.*

Deci, după datele succint prezentate (în realitate argumentele, toate de sorginte apuseană, sunt mult mai numeroase, dar spațiul nu ne îngăduie să le prezentăm măcar pe cele pe care le-am identificat, de care avem cunoștință noi), se poate formula ipoteza de travaliu că **civilizația Europei a început în Spațiul Carpatic**.

Pentru a ajunge, eventual, teorie științifică această ipoteză are nevoie de studii și cercetări care să-i verifice și să-i argumenteze, cu spirit critic, temeiurile, astfel încât să poată fi acceptată de toată lumea științifică contemporană.

De ce în Spațiul Carpatic și nu în altă zonă ? **Marija Gimbutas** chiar se întreabă: *nu ne este clar ce a determinat impulsul inițial pentru dezvoltarea culturală a Vechii Civilizații Europene.*

La această chestiune noi am dat un răspuns bazat pe natura lucrurilor, fără putință de replică. Acest răspuns a fost publicat sub forma unui voluminos articol bilingv (română / engleză) intitulat **Sarea**,

un criteriu pentru regândirea istoriei [14]. Articolul a fost imediat reprodus în SUA (*Zoom*), ulterior fiind publicat și în *Munții Carpați*.

Întocmind, cu circa 20 ani în urmă, un tabel cu factorii nutritivi prezenți în alimentele cunoscute - tabel publicat într-o mică enciclopedie [15], în care primele capitole se refereau la *Alimentația rațională* - am observat că, în legume și fructe mai ales, prezența sodiului (Na) este foarte redusă în raport cu cea a potasiului (K), uneori potasiul întrecând de câteva sute de ori prezența sodiului, ambele exprimate în mg pe 100 g de aliment.

Această observație ne-a condus la un studiu de durată privind consecințele acestui fapt, dat fiind că, se știe, inima, atât a omului, cât și a animalelor nu funcționează fără Na și K.

Pentru că lucrările americane sunt la modă, să cităm din două referințe americane de prestigiu:

(1) - *Without salt the body goes into convulsions, paralysis, death.* (□Fără sare, organismul intră în convulsii, paralizie, moarte□)[16].

(2) - Din volumul *Minerals: Kill or cure* de **Ruth Adams** și **Franck Murray**, să cităm trei mențiuni:

(a) - *All types of muscles - including the heart - are influenced by Na and K* (□Toate felurile de mușchi - inclusiv inima - sunt influențate de Na și K□) (p.133)

(b) - *In early America, herbivorous animals were known to have walked hundred of miles to salt licks ...* (□În America timpurie se știe că ierbivorele străbăteau sute de mile ca să lingă sare □) (p. 134)

(c) - *Over many generations, only those humans survived who could carefully conserve enough sodium for good health the rest perished* (□După multe generații, numai acei oameni au supraviețuit care au putut să-și conserve destul sodiu pentru o bună sănătate. Ceilalți au pierit.□) (p. 136)

În Spațiul Carpatic nu se vor găsi niciodată astfel de mențiuni, pentru că sare la suprafața solului se găsește peste tot, iar, în curtea fiecărui țăran, încă din neolitic, s-a găsit un drob de sare pe care vaca, oaia, capra ... îl lingeau când reveneau de la pășunat.

Pe ambele versante ale Carpaților, și nu numai într-un așa-zis Bazin Carpatic, se găsesc 300 de masive de sare la suprafața solului. De asemenea, în Spațiul Carpatic se găsesc 2 000 lacuri sărate, ceea ce arată prezența sării **la suprafața solului** în tot Spațiul Carpatic (Spațiul românesc), situație unică în tot arealul euro-asiatic.

Sodiul (ca sare) reprezintă o condiție naturală extraistorică, dar fără care desfășurarea istorică nu poate fi explicată.

Iată de ce nu există un singur popor european care să nu fi pornit din Carpați sau care să nu fi trecut prin Carpați.

Panonia, Iliria, Spațiul balcanic etc. nu au strop de sare, Spațiul Carpatic fiind, de-a lungul istoriei, unicul furnizor de sare pentru populațiile care au hălăduit sau au locuit pe aceste teritorii.

Articolele despre importanța covârșitoare a sării în istorie, pe care le-am publicat atât în țară, cât și în străinătate, conțin aspecte mai multe și motivate mai riguros științific, dar, pentru că timpul nu ne îngăduie să poposim mai mult asupra acestui subiect specific carpatic și specific european, ne oprim aici.

Ca un corolar, **limba română** s-ar putea să fie ceea ce savanții numesc cu un apelativ generic **indo-europeana comună**. În sprijinul acestei ipoteze, noi am publicat bilingv (franceză / română) un articol însumând circa 60 pagini [17].

Pentru cercetarea în continuare a ipotezei formulate, apreciem, sunt necesari foarte mulți ani de muncă (cel puțin câteva zeci, credem), pe care noi nu-i mai avem la dispoziție, cu numeroase instrumente de lucru, care ne lipsesc, astfel că, în acest moment, această temă este, din punctul nostru de vedere, sortită să rămână la stadiul de ipoteză

Dacă pentru franceză lucrurile s-au putut foarte sumar studia datorită existenței unor texte de așa-zisă *franceză veche*, din secolele IX - XV, pentru celelalte limbi europene nu se dispune decât de texte din perioade mult mai târzii.

În plus, dificultatea principală - ni se pare - rezidă în faptul că nici una din țările ale căror limbi ar putea concura la studierea și lămurirea ipotezei menționate, nu au înregistrat cuvintele idiomurilor populare vorbite de populațiile care au locuit în aceste spații în diverse perioade de timp.

În Istoriile limbii franceze, se scrie limpede că, la 1790, Franța nu era francofonă decât în proporție de cel mult 12 %, iar, cu un secol mai înainte, acest procent era și mai mic.

Dar, ca să se ajungă la graiurile vorbite pe teritoriul Franței (ca și pe teritoriile altor țări, de altfel), este imposibil datorită nemenționării în scris a unor liste cu cuvintele și semnificațiile graiurilor populare, azi dispărute, la care ne-am referit mai sus.

Pentru că am depășit cu mult timpul acordat prezentării comunicării, vă mai reținem atenția doar asupra încă unui aspect de istorie a Spațiului Carpatic : istoriografia română reproduce prea ușor afirmațiile istoriografiei maghiare privitoare la Spațiul românesc, căci *ungurii, cu bufona lor istorie neistorică* (**Gustav Pordea**, primul român membru al Parlamentului European) scriu istorie după interese politice, nu istorie *sine ira et studio* (**Tacit**), care să poată fi luată în seamă și, eventual, folosită.

Să dăm un exemplu, spre ilustrare, din numeroasele care ne stau la dispoziție.

Jesús Pardo, în relatările sale privitoare la discuțiile purtate cu diverși istorici maghiari la Budapesta, scrie (vezi *Convorbiri cu Transilvania*, p 187) : *Campionul absenței românilor în zona carpato-danubiană până după venirea ungarilor este profesorul György Györffy, despre care unii din colegii săi unguri spun că se lasă prea des purtat de sentimentele lui naționaliste. Györffy ... afirmă că unele din cauzele incredibile creșteri a populației românești în numai șase secole, sau chiar mai puțin (una din legendele maghiare omniprezente în scrisul istoricilor maghiari, n. ns.) poate să se datoreze faptului că □ românii obișnuiau să bea mult lapte de oaie, care, după cel uman, este acela care dă mai multă fertilitate (subl.ns.), afirmație la care prof. **Ferenc Bakos** a comentat: în fața unei judecăți de acest fel, știința nu are nimic de spus (subl. ns.)*

În *Histoire de la Transylvanie* - compendiu în limba franceză al *Istoriei Transilvaniei* (în maghiară), operă a unui colectiv de profesori și istorici, apărută sub auspiciile Ministrului Culturii și ale Academiei din Budapesta - asistăm doar la o schimbare de tactică, nu de scop, a istoriografiei maghiare, căci cuprinde multe falsuri, fie directe, fie prin asimilare, dintre care vom da un singur exemplu:

De vestita bătălie de la Lechfeld (955 e.n.) - în care **Otto cel Mare** nimicește oștile maghiare, iar pe conducătorul ungar, **Horka Bulcsu**, îl spânzură imediat pentru că era botezat la Bizanț și așa îi putea răpi presupusa putere vindecătoare datorată apartenenței sale la Biserica Răsăritului - nici unul din alcătuitoarii acestei opere nu a auzit măcar și, evident, nu este măcar menționată în carte, deși de la această dată - 955 e.n. - pleacă criza de identitate a ungarilor aristocrați : au venit în Europa ca mongoloizi și, din bună voia Duhului Sfânt, devin - nu se știe cum - europeni, și ca înfățișare și ca sânge; o adevărată minune !!!

C.C. Giurescu și Dinu C. Giurescu, în *Istoria Românilor [18]* scriu, după istoriografiile maghiari, că, *în a doua treime a secolului XII, stăpânirea regilor arpadieni se stabilizează în Transilvania.*

Aceasta ar însemna că, între 1133 și 1166, în Transilvania ar fi existat o stăpânire maghiară, or, un secol mai târziu, la 1241 - 1242, are loc marea năvălire a tătarilor, al cărei scop era distrugerea Ungariei.

Cu acel prilej, s-au scris cronici tătarăști și patru cronici maghiare cunoscute: **Rogierius** (*Carmen miserabile*), **Pauler Gyula**, **Szilagy** și **Ronay Jenő**.

În nici una din aceste patru cronici maghiare, nu se menționează nici o dată prezența vreunei statalități maghiare, vreun act de opunere al statului maghiar față de invadatorii tătari pe teritoriul Transilvaniei.

Se menționează că armata lui **Cadan** pătrunde în Transilvania prin pasul Rodna, se bate cu garnizoana germană a Rodnei și îl ia ca ghid pe contele **Ariscaud** cu 600 soldați germani ca să-i conducă pe tătari la Oradea și Pesta.

Armata lui **Cadan** ajunge la Bistrița, omoară 6000 de creștini, la Cluj, Zalău și Oradea.

Pentru prima dată se menționează prezența ungarilor la Oradea

În tot parcursul de 400 km, de la Rodna la Oradea, cronicile maghiare nu menționează nici o luptă între tătari și unguri.

A doua armată tătară, condusă de **Budzić**, intră, probabil, prin pasul Bran, în Ardeal, unde, la Brașov, este întâmpinată, la 1 aprilie 1241, de voevodul Ardealului, **Posea** sau **Posa** (român), care cade în luptă, împreună cu o parte din oastea sa.

Tătarii lui **Budzić** ajung la cetatea Cohalm (Rupea, de azi), Făgăraș, Cârța, Sibiu și, pe valea Mureșului, până la Cenad unde se-ntâlnește cu armata lui **Cadan**, printr-o sincronizare impresionantă.

Două armate tătarăști parcurg câte 400 km prin mijlocul și prin sudul Ardealului, distrug și omoară creștini, se bat cu o garnizoană germană și cu armata voevodului român al Ardealului, **Posea** (a cărui diplomă a fost descoperită de curând de dl dr. arheolog **Vasile Boroneanț**) și nicăieri □stabilizata stăpânire ungară a regilor arpadieni□ (descoperită de istoricii români **C.C.** și **D.C. Giurescu**) nu-și face - măcar o dată, de protocol - simțită prezența.

Se pare că și □stăpânirea regilor arpadieni□ asupra Ardealului, relatată de istoricii **Giurescu**, venea tot de la Duhul Sfânt.

Pentru că acolo unde erau - mulți, puțini, câți erau - cronicile maghiare nu se sfiesc să-i menționeze pe români, atât la Oradea, cât mai ales la bătălia de la râul **Sajo**, unde - scriu cronicarii ! - armata ungară, condusă mai ales de prelați catolici (li se dă numele), este distrusă. Unii vorbesc de 60 000 morți, alții de 100 000 morți dintre unguri.

Deci, după cronicile maghiare, nici picior de ungar nu apare în Ardeal în timpul năvălirii tătare de la 1241-1242.

Rogierius chiar scrie că a fost adăpostit, în pelerinajul său după retragerea tătarilor, la un cneaz (român), responsabil peste un mare număr de case.

Dar, ca să nu rămână nici o urmă de îndoială privind absența totală a ungarilor din Ardeal la 1241, să mai arătăm că **B.P. Hasdeu [19]** îl citează pe academicianul maghiar **Jerney** care, la 1842, publică facsimilul dispoziției unui general tătar, în care se adresează sașilor să nu refuze moneda tătară de la secui și vlahi (*ex dictis Zychy et Blachy*). Despre unguri, nici o vorbă, pentru că nu se găseau atunci în Ardeal.

De asemenea, **Paulin de Veneția** scrie că, la 1242 (se credea că se vor întoarce tătarii), *românii și secuii au fortificat trecătorile Carpaților* ca să împiedice sau să îngreuneze eventuala pătrundere a tătarilor în Transilvania.

UNDE or fi fost ungurii stabiliți în Ardeal cu un secol mai înainte de domnia istoricului **Giurescu** ?!?
MISTER !!

Vă mulțumesc pentru atenție.

Gabriel Gheorghe

ANEXĂ

[1] Lucrare prezentată la Simpozionul: □ *Civilizație și geopolitică în Bazinul Carpatic* □, București, Academia Română și Ministerul Apărării, 11-12 octombrie 1999.

[2] **Gabriel Gheorghe** s-a născut în București la 23 august 1929. A absolvit în 1949 Institutul de Petrol și Gaze, lucrând ca inginer, proiectant și cercetător științific între 1949-1957 și 1964-1989. Între 1957-1964 a fost închis, fiind implicat întâmplător într-un proces politic înscenat; a fost achitat în 1970. Între 1957 - 1978, a publicat 6 cărți cu conținut tehnic, un capitol în *Manualul inginerului petrolist* (1958), recunoscându-i-se contribuțiile științifice prin 2 premii naționale în 1968 și 1969. Pasionat, face cercetări proprii multilaterale ample în istorie, lingvistică, etnologie, paremiologie, chiar literatură și arhitectură (ex. *Critica stilului arhitectural modern*, Belgia) ș.a., realizând interesante contribuții sub forma a 4 cărți (*Mitul potopului. Inadvertențe în interpretarea religioasă*, 1982; *Arta culinară. Mică enciclopedie practică*, 1982, coautor; *Proverbele românești și proverbele lumii romanice. Studiu comparativ*, 1986, Premiul Academiei Române în 1990; *Duh și reverie*, 1997), peste 80 mari articole în reviste românești și occidentale. Însă tema de bază a preocupărilor sale este evidențierea contribuției și istoriei românilor la istoria Europei, considerând că ele se suprapun până către epoca a doua a fierului (sec. VII î.e.n.). Membru în colegiul de redacție al *Revistei de etnografie și folclor*, fondează în 1990 Societatea cultural-științifică *GETICA* și editura *Gândirea* (1990 - 1994), cu ajutorul cărora redactează și publică 4 numere din revista *GETICA*, în 1992 - 1994, în care-și face cunoscută o parte din studiile sale pentru fundamentarea ipotezei că Spațiul Carpatic este vatra Civilizației euro-indiene.

[3] Budapesta, Editura Academiei, 1982, 560 p.

[4] *Locul limbii române între limbile romanice*, 1920

[5] **Franz Joseph Sulzer** - *Geschichte des Transalpinischen Daciens, Walachey, Moldau und Bessarabiens*, Viena, vol. I, 1781, p. 41.

[6] La curtea domnitorilor valahi era o etichetă strictă, pretențioasă. Astfel, **Clăes Rălamb**, diplomat trimis de **Carol XII** la Sublima Poartă pentru a încheia o alianță împotriva rușilor, traversează, în 24 zile, Transilvania și țara Românească, de la Oradea la Dunărea de jos. La curtea domnitorului **Constantin Șerban**, la 23 aprilie 1657, a văzut: *mareșal al curții, majordom, secretar de stat care vorbește destul de bine latină. Două sute de călăreți îmbrăcați în piei de tigru și de leopard, cu cai foarte frumoși, au venit în întâmpinarea oaspeților*. Domnitorul i-a făcut cunoscut lui **Clăes Rălamb** dorința de a *cumpăra (!) cinci sute de soldați suedezi* etc.

[7] **André Piganiol** - *Histoire de Rome*, PUF, Paris, 1939

[8] **Marija Gimbutas** - *Civilizație și cultură*, București, Ed. Meridiane, 1987

[9] **A. Jardé** - *La formation du peuple Grec*

[10] **Theodor Mommsen** - *Istoria romană*, vol. I, București, ESE, 1967, p. 195

[11] **Pierre Lévêque** - *Aventura greacă*, București, Editura Meridiane, 1987

[12] **Tukydidēs** - *Războiul peloponezic*, București, Editura Casei Școalelor, 1941, 568 p. (tradusă de M. Jakotă)

- [13] **J. Nehru** - *Descoperirea Indiei*, București, Editura Politică, 1956, p. 77
- [14] **Gabriel Gheorghe** - *Getica*, tom I, nr. 1 - 2, pag. 49 - 88
- [15] *Arta culinară - Mică enciclopedie practică*, București, 1982
- [16] S-a citat din articolul *Salt the essence of life* (□Sarea, esența vieții□) - *National Geographic*, sept. 1977, p. 381
- [17] **Gabriel Gheorghe** - *Getica*, 1992, tom I, nr. 3 - 4, p. 41 - 104 (□*Româna străveche = indo-europeana comună*□)
- [18] **C.C. Giurescu, Dinu C. Giurescu** - *Istoria Românilor*, Editura Albatros, an nementionat, 830 p.
- [19] **B.P.Hasdeu** - *Istoria critică a românilor*, pag. 545